

Jernbaneverket

Det kongelige miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Henvendelse til: Jon Haugland
Tlf.: 22 45 71 87
Faks: 22 45 54 99
E-post: jon.haugland@jbv.no

Dato: **16 FEB 2009**
Saksref.: 07/05802 SI 008
Deres ref.: 200500280-/DH
Vedlegg:

Besøksadresse:
Stortorvet 7, Oslo

Postadresse:
Postboks 4350
NO-2308 Hamar

Telefon:

Telefaks:
22 45 54 99

Sentralbord
Jernbaneverket:
05280

Reg. nr:
NO 971 033 533 MVA

Bankgiro:
7694.05.02191

www.jernbaneverket.no

Inspire-direktivet

Gjennomføring av Inspire-direktivet. Høringsuttalelse

Jernbaneverket viser til Departementets brev datert 7. november 2008 der forslag til gjennomføring av Inspire-direktivet, herunder forslag til lov om en infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven), ble sendt på høring.

Innledningsvis understrekes det at Jernbaneverket er positive til direktivet og finner det naturlig at dette implementeres i norsk rett. Jernbaneverket har imidlertid enkelte betenkeligheter vedrørende det forslaget som foreligger. Med bakgrunn i dette vil Jernbaneverkets høringsuttalelse i hovedsak ta for seg overordnede og prinsipielle forhold og i mindre grad diskutere selve lovforslaget.

Implementering av direktivet i norsk rett

Departementet foreslår at Inspire-direktivet implementeres i norsk rett i form at en egen geodatalov. I følge høringsnotatet vurderer de nordiske EU-landene å implementere direktivet på tilsvarende måte. Jernbaneverket stiller seg positiv til en slik lov og mener at dette trolig er den enkleste og ryddigste måten å implementere direktivet. En positiv bivirkning av en geodatalov kan være at fagområdets status heves.

Lovfesting av Norge digitalt-samarbeidet

Et vesentlig poeng i Departementets forslag er å lovfeste Norge digitalt-samarbeidet. Jernbaneverket er noe forundret over dette og finner det heller ikke nødvendig eller formålstjenelig. Norge digitalt, herunder Geovekst, er et unikt samarbeid som har utviklet seg over flere år og fungerer i det store og hele svært bra. Samarbeidet preges i stor grad av frivillighet og dermed også av stort engasjement og vilje til å bidra. En lovfesting av dette samarbeidet kan legge en demper på dette engasjementet og dermed føre til utilsiktede virkninger som vi pr i dag ikke har oversikt over. Jernbaneverket er derfor av

den oppfatning at lovteksten bør bearbejdes slik at Norge digitalt-samarbeidet ikke lenger er et bærende element i loven.

Utvidelser utover det direktivet krever

Etter det Jernbaneverket forstår, går forslaget lengre enn det Inspire-direktivet krever på enkelte områder. Dette gjelder først og fremst hvilke virksomheter som omfattes av loven og hvilke geodatasett som skal inkluderes.

En utvidelse av medlemsmassen utover de som pr i dag er part i Norge digitalt-samarbeidet er ikke uinteressant, men reiser samtidig enkelte problemstillinger. Nye deltagere kan føre til behov for gjennomgang av rettighetsforhold til geodata, men dette behøver ikke nødvendigvis å være et problem. En større utfordring ligger i forslaget om at en rekke forskningsinstitusjoner, under gitte forutsetninger, skal omfattes av loven. Flere av disse virksomhetene vil kunne opptre som aktør i et konsulentmarked og vil således kunne få konkurransemessige fordeler. Det vil derfor ikke være urimelig å legge begrensinger for disse virksomhetenes bruk av geodata tilsvarende de begrensningene som legges til grunn for Telenor.

Direktivet omfatter kun deling og tilgjengeliggjøring av eksisterende geodata, inndelt i 3 grupper, etter egne spesifikasjoner. Det er imidlertid uklart i hvilken grad de enkelte aktørene må etablere geodata for å tilfredsstille direktivets krav til leveranser dersom slike geodata helt eller delvis ikke allerede eksisterer. Departementets forlag går ut på at alle geodata som er omfattet av Norge digitalt-samarbeidet skal omfattes av den nye loven, i tillegg til de geodata som er omfattet av direktivet. Slik høringsnotatet foreligger, er det noe uklart om etablering av geodata ligger innenfor lovens formål. Jernbaneverket er av den oppfatning at det må skilles tydelig mellom hva som er kravene i henhold til direktivet og hva som er kravene til en nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon.

Roller og myndighet

I høringsnotatet er det gitt en nærmere beskrivelse av Norge digitalt-samarbeidets bakgrunn og organisering. Etter Jernbaneverkets oppfatning er denne beskrivelsen noe mangelfull på enkelte områder.

Statens kartverk er en meget sentral og viktig aktør i Norge digitalt-samarbeidet og har flere roller: Nasjonalt fagorgan for geografisk informasjon, funksjon som sekretariat for samarbeidet (Norge digitalt-sekretariatet) og ordinær part med eierskap til store mengder geodata. Høringsnotatet ser ikke ut til å beskrive disse prinsipielt helt forskjellige rollene i tilstrekkelig grad. I lovforslaget gis Statens kartverk rollen som Statens geodatamyndighet, og i lovforslaget er dette definert som "det statsorgan som koordinerer Norge digitalt". Jernbaneverket mener at det er lite samsvar mellom denne definisjonen og det begrepet som blir definert.

Referansegruppa har, slik Jernbaneverket ser det, en meget viktig funksjon i Norge digitalt-samarbeidet. Ved opprettelsen av Norge digitalt ble departementene bedt om å peke ut en underliggende virksomhet som representant i Referansegruppa på vegne av det enkelte departementet og dets underliggende virksomheter. Beskrivelsen i høringsnotatet, der det står at "...partene [har] utpekt en særlig referansegruppe...", er således upresis.

Videre mangler en beskrivelse av Referansegruppas rolle og myndighet. Dette er nærmere beskrevet i "Generelle vilkår for Norge digitalt-samarbeidet, versjon 2009", der det fremkommer at "Referansegruppa skal være det øverste organet for samordning av alle parters interesser...". Det er således Referansegruppa som er øverste myndighet i Norge digitalt-samarbeidet.

Jernbaneverket mener at det bør redegjøres nærmere for hele styringsformen for Norge digitalt, herunder Statens kartverks og Referansegruppas roller og myndighet. Videre bør begrepet "Statens geodatamyndighet" redefineres slik at det i større grad sammenfaller med den rolle som Statens kartverk faktisk utøver.

Kostnader og gevinster som følge av gjennomføringen

I høringsbrevet bes det om en vurdering av kostnadene knyttet til gjennomføringen av Inspire-direktivet. Jernbaneverket har liten erfaring med etablering og drift av geodatatjenester som er tilgjengelig for eksterne. Det antas imidlertid at relevante geodata, jf. direktivets vedlegg I om transportnett, herunder jernbanenett, vil være av et relativt lite omfang. Det vil derfor være naturlig å vurdere om det i stedet for å etablere egne tjenester heller vil være hensiktsmessig å tilgjengeliggjøre relevante geodata via tjenester som etableres hos andre aktører, for eksempel Statens kartverk. Jernbaneverket er på det nåværende tidspunkt ikke fullt ut kjent med hvilke detaljerte krav som vil bli satt til omfang, detaljeringsgrad og spesifikasjoner for geodata og heller ikke hvilke krav som vil bli satt til tjenestenes oppetid og responstid. I sum gjør dette at det er vanskelig å gi kvalifiserte anslag for kostnadene. Uavhengig av dette er det imidlertid ikke urimelig å anta at gjennomføring av direktivet vil generere noe merarbeid og at det derfor kan være behov for styrke Jernbaneverkets interne geodataorganisasjon med anslagsvis ½ årsverk.

Departementet ber også om et anslag på ulike effektviseringsgevinster og eventuelle andre innsparingstiltak som følge av gjennomføringen av Inspire-direktivet. Jernbaneverket ser det som lite trolig at geodata som blir tilgjengelig som følge av direktivet vil ha vesentlig betydning for etatens virksomhet. De geodata som Jernbaneverket har behov for vil, i all vesentlighet, være tilgjengelig gjennom Norge digitalt-samarbeidet slik dette fremstår i dag.

Flytte bestemmelser om geodetisk grunnlag fra matrikkelloven til geodataloven

Mot slutten av høringsnotatet tas det opp at det kan være aktuelt å flytte bestemmelsene om geodetisk grunnlag fra lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven) til en ny geodatalov. Jernbaneverket finner dette naturlig og støtter et slikt forslag. Ved en eventuell flytting av lovbestemmelsene kan det være aktuelt å vurdere om selve lovteksten bør reduseres noe og at de mer detaljerte bestemmelsene fastsettes som en forskrift til geodataloven.

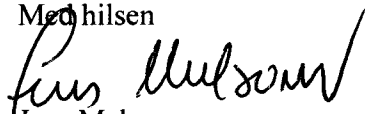
Oppsummering

Jernbaneverket finner Inspire-direktivet relevant og stiller seg bak forslaget om å implementere det i norsk rett. Det er likevel viktig å understreke at direktivet må

implementeres med minst mulig kostnader og på en slik måte at det i minst mulig grad påvirke nåværende avtale- og rettighetsforhold til geodata.

Primært mener Jernbaneverket at direktivet bør innføres uten utvidelser, det vil si som en minimumsimplementering. Subsidiært mener Jernbaneverket at det i det minste må skilles tydelig mellom hva som er kravene i henhold til direktivet og hva som er kravene til en nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon.

Møt hilsen

Jens Melsom
teknisk direktør